

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ

✚ Το τηλεσίγραφο που επιδόθηκε στις 3 μ.μ. της 28/10/1940 από τον Ιταλό πρεσβευτή κόμητα Γκράτσι στον πρωθυπουργό της Ελλάδας Ιω. Μεταξά.

(Θ.Παπακωνσταντίνου, Η μάχη της Ελλάδος, 1940-41) :

Η ουδετερότης της Ελλάδος απέβη ολονέν και περισσότερον απλώς και καθαρώς φαινομενική. Η ευθύνη δια την κατάστασιν ταύτην πίπτει πρωτίστως επί της Αγγλίας και επί της προθέσεώς της όπως περιπλέκη πάντοτε άλλας χώρας εις τον πόλεμον. Η Ιταλική Κυβέρνησις θεωρεί έκδηλον ότι η πολιτική της Ελληνικής Κυβερνήσεως έτεινε και τείνει να μεταβάλη το ελληνικόν έδαφος, ή τουλάχιστον να επιτρέψη όπως το ελληνικόν έδαφος μεταβληθή εις βάσιν πολεμικής δράσεως εναντίον της Ιταλίας. Τούτο δεν θα ηδύνατο να οδηγήση ή εις μίαν ένοπλον ρήξιν μεταξύ της Ιταλίας και της Ελλάδος, ρήξιν την οποίαν η Ιταλική Κυβέρνησις έχει πάσαν πρόθεσιν να αποφύγη.

Όθεν, η Ιταλική Κυβέρνησις κατέληξεν εις την απόφασιν να ζητήση από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν -ως εγγύησιν δια την ουδετερότητα της Ελλάδος και ως εγγύησιν δια την ασφάλειαν της Ιταλίας- το δικαίωμα να καταλάβη δια των ενόπλων αυτής δυνάμεων, δια την διάρκειαν της σημερινής προς την Αγγλίαν ρήξεως, ωρισμένα στρατηγικά σημεία του ελληνικού εδάφους. Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως μη εναντιωθή εις την κατάληψιν ταύτην και όπως μη παρεμποδίση την ελευθέραν διέλευσιν των στρατευμάτων των προοριζομένων να την πραγματοποιήσωσι. Τα στρατεύματα ταύτα δεν παρουσιάζονται ως εχθροί του ελληνικού λαού και η Ιταλική Κυβέρνησις δεν προτίθεται ποσώς, δια της προσωρινής κατοχής στρατηγικών τινών σημείων, επιβαλλομένης υπό της

ανάγκης των περιστάσεων και εχούσης καθαρώς αμυντικόν χαρακτήρα, να θίξη οπωσδήποτε την κυριαρχίαν και την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος.

Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως δώση αυθωρεί εις τας στρατιωτικάς αρχάς τας αναγκαίας διαταγάς ίνα η κατοχή αυτή δυνηθή να πραγματοποιηθή κατά ειρηνικόν τρόπον. Εάν τα ιταλικά στρατεύματα ήθελον συναντήση αντίστασιν, η αντίστασις αυτή θα καμφθή δια των όπλων και η Ελληνική Κυβέρνησις θα έφερε τας ευθύνας, αι οποίαι ήθελον προκύψη εκ τούτου.

 Διάγγελμα του Πρωθυπουργού Ιω. Μεταξά προς τον Ελληνικό Λαό (περ. Πολιτικά Θέματα 28/10/1994) :

Η στιγμή επέστη που θα αγωνισθώμεν δια την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος, την ακεραιότητα και την τιμήν της. Μολονότι ετηρήσαμεν την πλέον αυστηράν ουδετερότητα και ίσην προς όλους, η Ιταλία, μη αναγνωρίζουσα εις ημάς το δικαίωμα να ζώμεν ως ελεύθεροι Έλληνες, μου εξήτησε σήμερον την 3ην πρωινήν την παράδοσιν τμημάτων του εθνικού εδάφους, κατά την ιδίαν αυτής βούλησιν, και μου ανεκοίνωσεν ότι, προς κατάληψιν αυτών, η κίνησις των στρατευμάτων της θα ήρχιζε την 6ην πρωινήν. Απήντησα εις τον ιταλόν Πρόσβυν ότι θεωρώ και το αίτημα αυτό καθ' εαυτό και τον τρόπον με τον οποίον γίνεται τούτο ως κήρυξιν πολέμου της Ιταλίας κατά της Ελλάδος. Τώρα θα αποδείξωμεν εάν πράγματι είμεθα άξιοι των προγόνων μας και της ελευθερίας, την οποίαν μας εξησφάλισαν οι προπάτορές μας. Όλον το Έθνος ας εγερθή σύσσωμον. Αγωνισθήτε δια την Πατρίδα. τας γυναίκας, τα παιδιά σας και τας ιεράς μας παραδόσεις.

Νυν υπέρ πάντων ο αγών. Ιω. Μεταξάς

 Διάγγελμα του Βασιλιά Γεωργίου Β' προς τον ελληνικό λαό της 28-10-1940 (περ.Πολιτικά Θέματα 28/10/1994) :

Προς τον ελληνικόν λαόν,

Ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ανήγγειλε προ ολίγου υπό ποίους όρους ηναγκάσθημεν να κατέλθωμεν εις πόλεμον κατά της Ιταλίας, επιβουλευθείσης την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος.

Κατά την μεγάλην αυτήν στιγμήν είμαι βέβαιος, ότι κάθε Έλλην και κάθε Ελληνίς θα επιτελέση το καθήκον μέχρι τέλους και θα φανή αντάξιος της ενδόξου ημών ιστορίας.

Με πίστιν εις τον Θεόν και εις τα Πεπρωμένα της φυλής, το Έθνος σύσσωμον και πειθαρχούν ως εις άνθρωπος θα αγωνισθή υπέρ βωμών και εστιών μέχρι της τελικής νίκης.

Εν τοις ανακτόροις των Αθηνών τη 28η Οκτωβρίου 1940

Γεώργιος Β'

 Επιστολή 17 Ελλήνων διανοουμένων στον τύπο (Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα "Νέα Ελλάς", στις 10 Νοεμβρίου 1940) :

Είναι δύο εβδομάδες τώρα, που ένα τελεσίγραφο μοναδικό στα διπλωματικά χρονικά των Αθηνών για το περιεχόμενον, την ώρα και τον τρόπο που το παρουσίασεν η Ιταλία κάλεσε την Ελλάδα να της παραδώση τα εδάφη της, να αρνηθή την ελευθερία της και να κατασπιλώση την τιμή της.

Οι Έλληνες δώσαμε στην ιταμή αυτή αξίωσι της φασιστικής βίας, την απάντησι που επέβαλαν τριών χιλιάδων ετών παραδόσεις, χαραγμένες βαθειά στην ψυχή μας, αλλά και γραμμένες στην τελευταία γωνιά της ιερής γης με το αίμα των μεγαλυτέρων ηρώων της ανθρωπίνης ιστορίας. Και αυτή τη στιγμή κοντά στο ρεύμα του Θυάμιδος και στις χιονισμένες

πλαγίες της Πίνδου και των Μακεδονικών βουνών πολεμούμε, τις περισσότερες φορές με τη λόγχη, αποφασισμένοι να νικήσουμε ή να αποθάνουμε μέχρι ενός.

Σ' αυτό τον άνισο σκληρότατο αλλά πεισματώδη αγώνα, που κάνει τον λυσσασμένο επιδρομέα να ξεσπάζει κατά των γυναικών, των γερόντων και των παιδιών, να καίη, να σκοτώνη, να ακρωτηριάζη, να διαμελίζει τους πληθυσμούς στις ανοχύρωτες και άμαχες πόλεις μας και στα ειρηνικά χωριά μας, έχουμε το αίσθημα ότι δεν υπερασπιζόμαστε δική μας μόνον υπόθεσι: Ότι αγωνιζόμαστε για την σωτηρία όλων εκείνων των Υψηλών αξιών που αποτελούν τον πνευματικό και ηθικό πολιτισμό, την πολύτιμη παρακαταθήκη που κληροδότησαν στην ανθρωπότητα οι δοξασμένοι πρόγονοι και που σήμερα βλέπουμε να απειλούνται από το κύμα της βαρβαρότητας και της βίας. Ακριβώς αυτό το αίσθημα εμπνέει το θάρρος σε μας τους Έλληνες διανοουμένους, τους ανθρώπους του πνεύματος και της τέχνης, ν' απευθυνθούμε στους αδελφούς μας όλου του Κόσμου για να ζητήσουμε όχι την υλική αλλά την ηθική βοήθειά τους. Ζητούμε την εισφορά των ψυχών, την επανάστασι των συνειδήσεων, το κήρυγμα, την άμεση επίδρασι, παντού όπου είναι δυνατόν, την άγρυπνη παρακολούθησι και την ενέργεια για ένα καινούργιο πνευματικό Μαραθώνα που θα απαλλάξη τα δυναστευόμενα Έθνη από τη φοβέρα της πιο μαύρης σκλαβιάς που γνώρισε ως τώρα ο κόσμος.

Κωστής Παλαμάς, Σπύρος Μελάς, Άγγελος Σικελιανός, Γεώργιος Δροσίνης, Σωτήρης Σκίπης, Δημήτριος Μητρόπουλος, Κ. Δημητριάδης, Νικόλαος Βέης, Κ. Παρθένης, Ιωάννης Γρυπάρης, Γιάννης Βλαχογιάννης, Στρατής Μυριβήλης, Κώστας Ουράνης, Μιλτιάδης Μαλακάσης, Γρηγόριος Ξενόπουλος, Αλέξανδρος Φιλαδελφεύς, Αρίστος Καμπάνης.